

Raport z warsztatów ewaluacyjnych przeprowadzonych w ramach podsumowania Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego 2018-2022

Tadeusz Mincer - Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich
Dorota Whitten - Fundacja Dom Pokoju
Maja Zabokrzycka - Fundacja Dom Pokoju

Wrocław 2023

Spis treści

I. WPROWADZENIE.....	3
Wstęp.....	3
Opis metody prowadzenia warsztatów	3
II. WYNIKI WARSZTATÓW EWALUACYJNYCH	5
1. Uwagi dotyczące budowy i kształtu dokumentu	5
2. Uwagi ogólne dotyczące wszystkich części Strategii	5
3. Pozostałe rekomendacje dotyczące całego dokumentu	6
4. Uwagi dotyczące celu strategicznego Edukacja.....	6
5. Uwagi dotyczące celu strategicznego Integracja	9
6. Uwagi dotyczące celu strategicznego Bezpieczeństwo	11
7. Uwagi dotyczące celu strategicznego Współpraca.....	12
III. UWAGI ZEBRANE PODCZAS SPOTKANIA PODSUMOWUJĄCEGO 27.04.2023	15
IV. LISTA ORGANIZACJI I INSTYTUCJI BIORĄCYCH UDZIAŁ W SPOTKANIACH.....	17

I. WPROWADZENIE

Wstęp

Przedstawiamy Państwu wyniki warsztatów ewaluacyjnych przeprowadzonych w ramach podsumowania Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego 2018-2022. Dokument ten, stworzony w roku 2017 wyznaczał kierunki rozwoju gminy zawiązane faktem, że miasto Wrocław staje się coraz bardziej międzykulturowe.

Dokument wyznaczał kilka celów strategicznych takich jak: Edukacja, Integracja, Bezpieczeństwo i Współpraca. Zawierał również szereg celów operacyjnych oraz wskazywał podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań.

Po upływie czasu obowiązywania Strategii nadeszła konieczność podsumowania: przyjrzenia się jakie założenia sprawdziły się, co udało się osiągnąć, a co wymaga innego ujęcia w nowym dokumencie. Podsumowując realizację Strategii staraliśmy się odpowiedzieć na te pytania oraz przedstawić rekomendacje na przyszłość.

Pełny tekst dokumentu jest dostępny na stronie internetowej:

<https://wielokultury.wroclaw.pl/strategia/wroclawska-strategia-dialogu-miedykulturowego-2018-2022/>

Opis metody prowadzenia warsztatów

Podsumowanie było prowadzone metodą warsztatową, która pozwoliła na efektywne, osadzone w akceptowalnych ramach czasowych, uzyskanie informacji zwrotnej od licznej grupy uczestniczek i uczestników. Metoda warsztatowa umożliwia anonimowe udzielenie odpowiedzi na pytania, co zapewnia, szczególnie w przypadku uczestnictwa w warsztacie ewaluacyjnym osób będących w relacji pochyłej (relacji zależności) udzielanie szczerych informacji.

Przebieg spotkania dla instytucji wyglądał następująco:

1. Wprowadzenie na temat celu spotkania: Marta Majchrzak
2. Wprowadzenie o metodzie pracy: Dorota Whitten
3. Praca warsztatowa
4. Podsumowanie

Osoby uczestniczące w spotkaniach podsumowujących były proszone o odpowiedź w formie pisemnej (udzielanej na karteczkach typu post it) na poniższe pytania:

1. Co zabieramy ze sobą?
2. Co zostawiamy?
3. Czego jeszcze potrzebujemy?

Wyjaśniając, pytania te miały na celu:

- Zebranie informacji na temat tych części Strategii, które wciąż są aktualne lub które nie zostały w pełni zrealizowane i powinny zostać uwzględnione w nowym dokumencie;
- Uzgodnienie, które z elementów (celów, działań) zostały wypełnione lub zdewaluowały się w przeciągu pięciu lat od napisania strategii i warto je pominąć;

- Zebranie potrzeb, refleksji na temat celów i działań, które pięć lat temu były zbyt odległe lub które pojawiły się ze względu na nowe uwarunkowania polityczno-społeczne (tu najważniejszym czynnikiem weryfikującym jest atak Rosji na Ukrainę i związany z nim migracji uchodźców i uchodźczyń wojennych).

Spotkania odbyły się w marcu i kwietniu 2023 roku. W dniu 27.04.2023 odbyło się spotkanie podsumowujące, na którym przedstawiono efekty prac warsztatowych i przeprowadzono dyskusję podczas której wskazano dodatkowe uwagi i rekomendacje.

Wyniki naszych pracy zostały przełożone na język strategii na podstawie informacji z warsztatów ewaluacyjnych – dokument uwzględnia również wynikające z nich i zaprezentowane w rozmowie bezpośredniej rekomendacje i dobre praktyki.

Dobre praktyki przytoczone są na początku każdego z działów jako kontekst i zebranie tego co udało się zrealizować w latach wdrażania Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego. Część z nich traktować można jako rozwiązania do multiplikowania, ale nie wszystkie przekładalne są na rekomendacje.

Dobrej lektury!

Prowadzenie warsztatów i opracowanie raportu:

Tadeusz Mincer – Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich

Dorota Whitten - Fundacja Dom Pokoju

Maja Zabokrzycka - Fundacja Dom Pokoju

II. WYNIKI WARSZTATÓW EWALUACYJNYCH

1. Uwagi dotyczące budowy i kształtu dokumentu

W trakcie spotkań sporo uwag dotyczyło samej struktury dokumentu - jego objętości oraz bardzo dużej liczby działań, co sprawia, że trudno jest monitorować wdrażanie. Osoby biorące udział w konsultacjach proponowały ograniczenie liczby celów i działań do tych najbardziej priorytetowych oraz do procedur na wypadek sytuacji nieprzewidzianych czy kryzysowych.

Doceniono formę dokumentu oraz partycypacyjny model jego budowania, ale zdecydowanie proponowano ograniczenie dokumentu.

Jedną z propozycji było także wyodrębnienie słowniczka pojęć, w którym zostaną zdefiniowane i rozwinięte terminy powtarzające się w dokumencie.

Doceniona została matryca instytucji i podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych działań, zwrócono jednak uwagę na to aby uwzględnić w niej także organizacje pozarządowe.

Ważnym głosem pojawiającym się na spotkaniach było również to, że dokument jest mało znany i wykorzystywany. Mówiąc inaczej: wiele działań z zakresu dialogu międzykulturowego dzieje się pomimo obowiązującego programu. Rekomenduje się zatem większą promocję przyszłego dokumentu, pracę z nim na bieżąco: czy to poprzez regularne spotkania czy częstsze opowiadanie o nim.

2. Uwagi ogólne dotyczące wszystkich części Strategii

Dostosowania wymaga język pisania strategii, który ewoluował od czasu stworzenia pierwszej wersji. Wiele terminów się zdezaktualizowało. Zwracano uwagę także słownictwo jak: cudzoziemcy, obcokrajowcy, integracja lub wielokulturowość. W dyskusji pojawiły się alternatywne propozycje m.in. sąsiedzi, czy nowi mieszkańcy.

Strategia obejmowała wiele celów operacyjnych i konkretnych działań. Podczas spotkań wskazywano, że nie wszystko - z różnych powodów - było realizowane. Stąd postulat, by przyszły dokument urealnić, czyli założyć mniejszą liczbę zadań, na których realizację będą środki finansowe albo będą możliwe do urzeczywistnienia.

Często powtarzanym postulatem była konieczność bycia przygotowanym na sytuacje kryzysowe. Potrzebna byłaby pewna elastyczność procedur i postaw, by w razie niespodziewanych sytuacji związanych z migracjami móc sprawnie i skutecznie reagować. Doświadczenie ataku Rosji na Ukrainę pokazało, że jest to możliwe.

Planowanie strategiczne oparte powinno być na aktualnych danych. Bez tego trudno dostosować działania do bieżących sytuacji. Należy więc gromadzić i aktualizować te dane na bieżąco - tak by zawsze były dostępne dla wszystkich.

Innym ważnym postulatem były cykliczne spotkania osób, grup, organizacji i instytucji zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Spotkania sieciująco - ewaluacyjne pozwalałyby na budowanie współpracy oraz na sprawdzanie aktualnej sytuacji.

3. Pozostałe rekomendacje dotyczące całego dokumentu

- A) Intensywne upowszechnianie nowego dokumentu, aby był on znany organizacjom pozarządowym, Centrom Aktywności Lokalnej, Radom Osiedla, mieszkańcom i mieszkankom Wrocławia itd. Generalnie zwiększyć jego widzialność i wykorzystywanie;
- B) Ogłaszanie konkursów w odniesieniu do priorytetów i celów sformułowanych w nowym dokumencie, podkreślanie tego w ogłoszeniach konkursowych, jak jest w przypadku konkursów unijnych - adnotacja, że szczegółowe informacje o działaniach priorytetowych znajdują się w dokumencie X;
- C) Cykliczne ewaluacje częściowe, np. raz na rok lub raz na pół roku na wzór przeprowadzonej ewaluacji końcowej, lub
- D) Cykliczne spotkania instytucji i organizacji odpowiedzialnych za realizację danych celów strategicznych;
- E) Przy opracowywaniu nowego dokumentu warto zrobić analizę dokumentów zastanych, w tym: niniejszych wyników ewaluacji, wyników konsultacji, które odbyły się podczas Dialogopolis w 2022 roku, wyników badań prowadzonych przez organizacje pozarządowe (np. Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego NOMADA) czy wyników badań prowadzonych przez Radę ds. Równego Traktowania oraz wszelkich dokumentów pokrewnych;
- F) Powołanie rady / ciała, które byłoby odpowiedzialne za upowszechnianie i monitorowanie strategii;
- G) Przygotowanie procedur na wypadek sytuacji kryzysowych (także w szerokich kontekstach jak masowe migracje, klęska klimatyczna etc.);
- H) Przeciwdziałanie dezinformacji poprzez działania edukacyjne i zwiększenie świadomości jakim jest zagrożeniem;
- I) Zadbanie o kondycję osób pracujących na rzecz wielokulturowości, przeciwdziałanie wypaleniu;
- J) Elastyczność i otwartość na wyzwania. Wydarzenia 2022 roku pokazały, że wiele rzeczy dało się zrobić mimo przepisów, które zawsze wydawały się "nie do przeskoczenia".

4. Uwagi dotyczące celu strategicznego Edukacja

Dobre praktyki

- Klasy przygotowawcze - opracowanie modelu działania klas przygotowawczych (włączania do edukacji dzieci obcojęzycznych), wdrożenie go we wrocławskich szkołach, zintensyfikowanie działań w roku 2021 (zwiększona liczba uchodźców i uchodźczyń wojennych z Ukrainy) i upowszechnianie na arenie ogólnopolskiej jako sprawdzone rozwiązanie;
- Wzmacnianie kompetencji międzykulturowych kadry szkolnej
- Ambasadorki/rzy Dialogu

- Doświadczenie i zaangażowanie kadry szkolnej
- Pakiet startowy, którego drugie wydanie zostało przygotowane po inwazji Rosji na Ukrainę - poradnik dla dzieci i opiekunów
- Poradnie dla uczniów i uczennic obcojęzycznych
- Półkolonie integracyjne w szkołach
- Projekty edukacyjne (m.in. edukacja filmowa w Dolnośląskim Centrum Filmowym, Wrocławski Dzień Paszportu, Brave Kids / Lelenfant)
- Asystentki/ci międzykulturowi
- Elastyczność i szybka reakcja na wyzwania edukacyjne po 24.02.2022
- Zapewnienie miejsc w szkołach i przedszkolach nowoprzybyłym uczniom i uczennicom
- Stworzenie centrum nauki zdalnej w domach kultury (możliwość nauki w systemie ukraińskim)
- Wsparcie (zbiórki w szkołach, kanapki na dworcu)
- Sprawne wykorzystywanie funduszy zewnętrznych (UNICEF)

Co powinien zawierać nowy dokument

- Dostosowanie procedur na wypadek sytuacji kryzysowej
- Wsparcie dla kobiet - matek uczniów i uczennic z doświadczeniem uchodźstwa, ale i migrantów / migrantek ekonomicznych.
- Poradnik dla dzieci i rodziców
- Obszar informacyjny: wielojęzyczny, w językach osób korzystających z edukacji, również obejmujący informację o zwyczajach szkoły, poradnik dla dzieci i rodziców
- Być może warto pomyśleć o przed-przewodnikach (publikacjach opisujących dokładnie placówkę, uwzględniających rozkład pomieszczeń i codzienne zasady / reguły, co bardzo ułatwia poruszanie się po niej osobom, które dopiero ją poznają), które coraz częściej sporządzają różne instytucje. Będzie to wielkie ułatwienie dla uczniów i uczennic obcojęzycznych.
- Konsultacje psychologiczne i pedagogiczne kierowane do uczniów i uczennic z doświadczeniem uchodźstwa
- Klasy przygotowawcze jako model włączania do edukacji dzieci obcojęzycznych - upowszechnianie modelu w Polsce
- Przygotowane procedury w obszarze edukacji odnoszące się do sytuacji kryzysowej - można je rozwijać, uzupełniać, ale są to sprawdzone algorytmy
- Motywacja i wsparcie zaangażowania nauczycieli i nauczycielek i pracowników / pracownic oświaty
- Powrót do źródeł pedagogiki: nauczyciele zajmują się dzieckiem, a nie podstawą programową

- Oferta zajęć animacyjnych w domach kultury oraz innych lokalnych jednostkach i instytucjach kultury, które wspierają integrację dzieci i młodzieży oraz rozwijają ich kompetencje językowe i społeczne, funkcjonujące również jako centra nauki zdalnej.
- Przygotowanie i wdrożenie do stosowania pakietu narzędzi wspierającego integrację i edukację: narzędzia diagnostyczne w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, półkolonie integracyjne, planowanie wspólnych przedsięwzięć uczniów i uczennic polskich i obcojęzycznych, edukacja filmowa, współpraca z uczelniami wyższymi itp.)
- Elastyczne planowanie budżetu, również w kontekście zwiększania zatrudnienia nauczycielskiego lub asystentów międzykulturowych
- Konsultacje dla nauczycieli i nauczycielek (psycholog, pedagog, logopeda dla dzieci ukraińsko i rosyjskojęzycznych)
- Stworzenie mobilnego, międzysektorowego zespołu interwencji kryzysowej w odpowiedzi na przemoc rówieśniczą
- Działania przeciwdziałające dezinformacji
- Zarządzanie konfliktem w szkole
- Poradnictwo zawodowe dla osób w kryzysie uchodźczym i migrantów / migrantek (doradcy powinni być przygotowani na diagnozowanie osób obcojęzycznych)
- Tworzenie przestrzeni do budowania relacji pomiędzy społeczeństwem przyjmującym a osobami wielokulturowymi

Rekomendacje

- Ogłaszanie konkursów dla organizacji pozarządowych w taki sposób, aby projektowane działania nie zastępowały misji, celów, logiki działania szkoły a uzupełniały pracę nauczycieli i nauczycielek – wspierały ich pracę i wzmacniały kompetencje.
- Budowanie współpracy i wzajemnego zrozumienia potrzeb Departamentu Edukacji i organizacji pozarządowych
- Przeniesienie punktu ciężkości działań edukacyjnych poza szkołę
- Zbudowanie platformy wymiany wiedzy, doświadczeń i współpracy między Departamentem Edukacji a organizacjami pozarządowymi;
- Wprowadzenie innych form wsparcia dla nauczycieli/-lek niż szkolenia, np. superwizje, poradnictwo psychologiczne;
- Przygotowanie poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz narzędzi diagnostycznych w językach obcych;
- Stworzenie mobilnego, międzysektorowego zespołu interwencji kryzysowej w odpowiedzi na przemoc rówieśniczą;

- Nie można pomijać rodziców polskich uczniów i uczennic, warto ich na bieżąco informować o zmianach zachodzących w szkole, budować współpracę z nimi w zakresie zarządzania sytuacją trudną, nową w szkole, ale również informować o zmianach
- Model włączenia migrantów i migrantek w proces kształcenia dorosłych w Centrum Kształcenia Ustawicznego
- Cykliczne spotkania i wymiana informacji międzysektorowo

5. Uwagi dotyczące celu strategicznego Integracja

Dobre praktyki

- Punkty informacyjno-konsultacyjne (WroMigrant, Instytut Praw Migrantów, Miejsce Otwarte)
- Projekt "Study in Wrocław"
- Wrocław na Językach Świata
- Przejście Dialogu, Dialogopolis
- Wielojęzyczne materiały informacyjne (przewodniki, gazety, portale miejskie)
- Warsztaty kompetencji międzykulturowych dla mieszkańców i służb miejskich (prowadzone przez NGO)
- Wsparcie przedsiębiorczości migrantów i biznesu (Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławia, Biuro Rozwoju Gospodarczego, organizacje pozarządowe)
- Elastyczność i szybka reakcja na wyzwania po 24.02.2022 (Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Stanu Cywilnego, Powiatowy Urząd Pracy)
- Pozaszkolne zajęcia dla dzieci i młodzieży (oferta NGO, domy kultury)
- Wsparcie integracyjne w Centrach Aktywności Lokalnej
- Brave Kids (obecnie Lelenfant)
- Międzykulturowe projekty sportowe (np. turniej piłki nożnej przeciwko rasizmowi)
- Mikrogranty, które odpowiadają na potrzeby współbrzmienia wielu kultur
- Parki ESK
- Wrocławski Budżet Obywatelski - dostosowanie językowe (do potrzeb migrantów)

Co powinien zawierać nowy dokument

- Zwiększenie roli Osiedli oraz lokalnych wspólnot w procesie integracji społecznej.
- Wsparcie i edukacja w zakresie kompetencji międzykulturowych służb publicznych.

- Systemowe wsparcie osób pracujących z nowymi mieszkańcami i mieszkankami Wrocławia (szkolenia, konsultacje, superwizje).
- Stworzenie mechanizmów reagowania w sytuacjach konfliktu, np. powołanie na stałe zespołu interwencji kryzysowej, stała pomoc psychologiczna i prawna dla ofiar przemocy, stała oferta pogotowia mediacyjnego.
- Dostosowanie oferty szkoleń i wsparcia do realnych potrzeb: zarówno społeczeństwa przyjmującego, jak i nowych mieszkanek i mieszkańców Wrocławia.
- Działania edukacyjne w zakresie wielokulturowości skierowane do społeczeństwa przyjmującego.
- Przygotowanie i aktualizacja materiałów "powitalnych" dla osób przybywających do Wrocławia: zawierających informacje zarówno o pierwszych potrzebach, jak i potrzebach społecznych związanych z możliwością aktywnego włączenia się w życie miasta.
- Wsparcie w procedurach formalnych w Urzędzie Stanu Cywilnego związanych z legalizacją pobytu, rejestracją dzieci i małżeństw - ułatwi to nie tylko sprawne przejście formalności, ale sprawi, że nowi mieszkańcy szybciej staną się pełnoprawnymi członkami naszego miasta.

Rekomendacje

- Konieczne jest przemyślenie języka nowego dokumentu, by nie wzmocniał on podziału na "swoich" i "obcych".
- Ważnym elementem jest również stworzenie dobrej, przemyślanej strategii informacyjnej - takiej, która nie będzie budzić niepokojów społecznych i trafiać będzie do zainteresowanych.
- Często pojawiającym się postulatem jest włączanie nowych wrocławian i wrocławianek w istniejące struktury społeczne i administracyjne, takie jak Rady Osiedla, Centra Aktywności Lokalnej i organizacje pozarządowe.
- Warto przy tym dostrzec, że nowi wrocławianie/nki już są obecni/ne we Wrocławiu, angażują się, tworzą koła i grupy nieformalne, a także organizacje pozarządowe. Warto wspierać te dążenia.
- Należy zachować i rozwijać programy zachęcające do kształcenia się we Wrocławiu, a także programy wspierające studentki i studentów.
- Jeżeli zależy nam na realnej integracji, to planowane działania muszą być kierowane szerzej, również do społeczeństwa przyjmującego. Integracja jest procesem dwustronnym.
- Tak jak i w przy pozostałych celach podkreślano konieczność regularnej ewaluacji prowadzonych działań

6. Uwagi dotyczące celu strategicznego Bezpieczeństwo

Dobre praktyki

- Przeciwdziałanie mowie nienawiści w przestrzeni miejskiej (Wrocławskie Centrum Integracji i Wrocławskie Centrum Sprawiedliwości Naprawczej)
- Zdecydowana reakcja władz wobec przypadków łamania prawa, przestępstw motywowanych uprzedzeniami i nienawiścią oraz naruszania porządku publicznego w trakcie zgromadzeń publicznych
- Współpraca: urząd (Centrum Zarządzania Kryzysowego) - jednostki – Policja – Straż Miejska - NGO - liderzy
- Wzmacnianie bezpieczeństwa podczas wydarzeń
- Podnoszenie kompetencji służb („My-Wy-Oni” i SUD - Stereotypy, Uprzedzenia, Dyskryminacja);
- Międzysektorowe spotkanie na Nadodrze „Jak reagować na mowę nienawiści?”
- Pogotowie Mediacyjne i działania wokół sprawiedliwości naprawczej, w tym szczególnie podkreślane działania Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej;
- Spotkania dialogowe między uczestnikami reprezentującymi różny profil światopoglądowy organizowane przez Fundację Dom Pokoju we współpracy z Fundacją Obserwatorium Społeczne.
- Aplikacja EmergencyEdu

Co powinien zawierać nowy dokument

- Rozwój współpracy z organami ścigania, szczególnie z prokuraturą. Zdaniem uczestników/czek jest to słabe ogniwo w egzekwowaniu istniejących zapisów prawa.
- Rozwój narzędzi wspierających komunikację podczas interwencji służb w sytuacjach, gdzie zaangażowani są nowi mieszkańcy i mieszkanki Wrocławia.
- Wykorzystanie edukacji retrospektywnej jako narzędzia przepracowania spornych tematów z przeszłości (szczególnie ukraińsko-polskiej), a mających wpływ na obecne postawy wobec osób z doświadczeniem migracyjnym.
- Działania przeciwdziałające dezinformacji jako jednej z przyczyn konfliktów na tle międzykulturowym.
- Aktywizacji wspólnot lokalnych (Rad Osiedli) - mają opiniotwórczy charakter i dobre dotarcie do nowych mieszkańców.
- Wzmacnianie nauczycieli, by lepiej potrafili reagować na przemoc motywowaną mową nienawiści.
- Współpraca międzynarodowa i wymiana doświadczeń w zakresie przeciwdziałania radykalizacji i ksenofobii.

- Działania mające na celu monitorowanie i zwalczanie przejawów rasizmu, nietolerancji, radykalizacji, ksenofobii i antysemityzmu, w tym tworzących się i istniejących środowisk radykalnych.
- Szkolenia dla cudzoziemców z obszaru działania administracji państwowej.
- Działania związane z cyberbezpieczeństwem: przeciwdziałanie hejtowi w sieci, ochrona danych osobowych oraz wizerunku - w kontekście dialogu międzykulturowego.

Rekomendacje

- Utrzymanie i rozwój istniejących programów przeciwdziałających mowie nienawiści.
- Kampanie społeczno-edukacyjne są ważne i potrzebne, ale należy dobrze je przemyśleć, by nie miały efektu odwrotnego od zamierzonego. Powinny być również konsultowane ze środowiskiem osób, o których opowiadają.
- Wypracowanie mechanizmów reagowania na konflikty i przemoc w szkołach: wzmacnianie i wspieranie kadry nauczycielskiej oraz uczniów i uczennic.
- Wzmacnianie świadomości prawnej wśród nowych mieszkańców i mieszkanki Wrocławia dotyczącej przestępstw motywowanych uprzedzeniami (świadomość i refleksja na temat nowych wyzwań, np. zmiana struktury demograficznej).
- Celem powinien być wzrost liczby podmiotów zaangażowanych w budowanie przyjaznej przestrzeni. Rozwój współpracy pomiędzy urzędem miejskim, organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi i służbami porządkowymi pomoże w zwiększeniu bezpieczeństwa w mieście.
- Zwracanie uwagi na edukację retrospektywną, przyczyni się do łagodzenia konfliktów na tle historycznym.

7. Uwagi dotyczące celu strategicznego Współpraca

Dobre praktyki

- Współpraca z konsulami honorowymi we Wrocławiu (szczególnie wyróżnia się zaangażowanie konsula Indii) oraz organizowanie Wrocławskiego Dnia Paszportu z udziałem przedstawicieli wszystkich konsulatów we Wrocławiu.
- Współpraca wydziałów, biur, jednostek, sieci między-urzędowych
- Współpraca z organizacjami społecznymi
- Współpraca z uczelniami (Wrocławskie Centrum Akademickie)
- Współpraca z biznesem (m.in. Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej)
- Współpraca z Policją

- Współpraca z Miastami Partnerskimi

Co powinien zawierać nowy dokument

- Opis metod upowszechniania wiedzy o strategii oraz sposób jej monitorowania i ewaluacji.
- Metodę wyłonienia zespołu monitorującego / rady dialogu międzykulturowego (zespół o charakterze niehierarchicznym na wzór Lublina).
- Stworzenie platformy wymiany informacji, która uwzględniałaby działania realizowane przez jednostki miejskie i organizacji oraz wskazywałaby podział odpowiedzialności oraz stanowiło mapę zasobów.
- Określenie narzędzi oddziaływania na władze krajowe i politykę ogólnopolską.
- Mechanizm angażowania wspólnot lokalnych i wykorzystywania zasobów społecznych w kontekście kryzysów, współpraca z Radami Osiedli.
- Fundraising społeczny jako metoda dofinansowania niezbędnych działań i model współpracy z zaangażowanymi mieszkańcami.

Rekomendacje

- Powrót do regularnych spotkań wokół strategii dialogu międzykulturowego, z regularnością sprzed pandemii.
- Rozbudowywanie narzędzi komunikacyjnych online, które prezentowałyby działania międzykulturowe (Infolink, WroMigrant).
- Opracowanie strategii w sposób partycypacyjny.
- Urealnienie i przepracowanie współpracy z biznesem. Współpraca międzysektorowa będzie realnym wsparciem działań miasta i organizacji - wyciągnięcie wniosków z doświadczeń w tym obszarze z 2022 roku po inwazji Rosji na Ukrainę.
- Budowanie współpracy także z administracją szczebla rządowego oraz na poziomie wojewódzkim.
- Uwzględnienie roli organizacji pozarządowych i innych instytucji (np. prokuratura) w macierzy podziału odpowiedzialności.
- Budowanie relacji w obszarze międzykulturowości w sposób partnerski na równych zasadach.
- Uwzględnienie cyklicznej ewaluacji w gronie międzysektorowym (raz do roku).
- Uruchomienie dialogu dotyczącego wrocławskiego centrum wielokulturowego - czy jest potrzebne, w jakiej formie?
- Przekazywanie z właściwym wyprzedzeniem (początek roku) informacji o wysokości środków budżetowych przeznaczonych na działania z zakresu dialogu międzykulturowego realizowane we współpracy z NGO.

- Realna koordynacja działań realizowanych przez różne podmioty.
- Uwzględnienie szerszej perspektywy migrantów/tek, osób przybyłych do Wrocławia.
- Wykorzystanie funduszy zewnętrznych jako mechanizmu wspierającego budowanie współpracy - także międzysektorowej.
- Ewaluacja i wzmocnienie współpracy z Okręgową Radą Adwokacką - weryfikacja na ile sprawnie działa.
- Zastąpienie pełnomocników/czek konkretnych społeczności funkcją pełnomocnika ds. międzykulturowości. Ewaluacja funkcjonowania obecnych pełnomocników/czek.
- Budowanie współpracy w oparciu o realną diagnozę potrzeb wszystkich stron (magistrat, organizacje, instytucje) zamiast wzajemnej krytyki.
- Współpraca międzynarodowa i wymiana doświadczeń w zakresie przeciwdziałania radykalizacji i ksenofobii.
- Uwzględnianie w tematach dotyczących międzykulturowości głosów szerokich środowisk (także konserwatywnych).

III. UWAGI ZEBRANE PODCZAS SPOTKANIA PODSUMOWUJĄCEGO 27.04.2023

- Patrzeć szeroko na współpracę międzynarodową (nie tylko miasta partnerskie)
- Biuro Współpracy z Zagranicą może wspierać NGO w poszukiwaniu partnerów do projektów
- Konflikty międzykulturowe często są pozornie międzykulturowe - często dotyczą dostępu do dóbr (mieszkań, służby zdrowia etc.)
- Uwzględnić w myśleniu o strategii działania w zakresie regulacji funkcjonowania rynku pracy i mieszkalnictwa
- Centrum wielokulturowe traktować jako działania rozproszone na osiedlach (przykład CAL Tarnogaj + WroMigrant Points)
- Mapowanie wszystkich działań międzykulturowych i podnoszenie ich wagi
- Zachowanie jednego / centralnego miejsca doradztwa eksperckiego dla osób z doświadczeniem uchodźstwa w wyspecjalizowanego w trudnych sprawach i wsparciu kryzysowym
- Uwzględnienie głosu środowisk konserwatywnych i patriotycznych
- Sieć miast międzykulturowych
- Ścisła współpraca z Wydziałem Spraw Obywatelskich w celu monitorowania danych z podziałem na obywatelstwa (pesel, meldunki, działalność gospodarcza, wymiana prawa jazdy)
- Dostosowanie się do nowych problemów wychowawczych w szkołach z klasami przygotowawczymi, m.in. inną percepcją przemocy (zwiększenie ilości procedur niebieskiej karty)
- Uwzględnienie nauczania języka "odziedziczonego" (przykład nauki języka białoruskiego)
- Wyznaczenie koordynatorów / liderów dla każdego działu strategii
- Lobbowanie na rzecz zmian w polityce ogólnokrajowej dotyczącej grup mniejszościowych
- Ewaluacja współpracy z ORA
- Upowszechnianie wiedzy wśród nowych mieszkańców o ciągłości systemu edukacji (wybór profili na etapie szkoły średniej, egzaminy 8-klasisty etc.)
- Uwzględnienie w przepisach / rozwiązaniach różnicy kulturowej - osoby 16-letnie traktowane jako dorosłe, które mogą podejmować pracę
- Uwzględnienie intersekcyjności - nowi mieszkańcy i mieszkanki Wrocławia to osoby o różnym stopniu sprawności, wieku, statusie ekonomicznym, wyznaniu, orientacji seksualnej, płci
- Wsparcie dla osób z doświadczeniem traumy - w tym gwałtów wojennych (osoby obu płci)
- Analiza percepcji / funkcjonowania stereotypów w środowiskach migranckich oraz nacjonalistycznych - żeby było wiadomo jak im przeciwdziałać
- Włączenie w planowanie strategii młodzieży

- Uwzględnienie wskaźników przy celach, projektowanie celów SMART
- Przy powoływaniu pełnomocników lub rady należy uwzględnić narzędzia tak, aby ich funkcja była sprawcza (budżet, realny wpływ)
- Centralna baza danych organizacji i instytucji realizujących działania pomocowe oraz w obszarze wielokulturowym
- Dobra praktyka: warsztaty WenDo i SZTAMA Fundacji Herstory ze środków UNICEF
- Wypracowanie metod pracy ze sprawcami przemocy
- Wypracowanie nowych narzędzi pracy socjalnej w oparciu o wyniki badań realizowanych we współpracy MOPS z Uniwersytetem Wrocławskim wokół percepcji przemocy

IV. LISTA ORGANIZACJI I INSTYTUCJI BIORĄCYCH UDZIAŁ W SPOTKANIACH

Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej

Biuro Rozwoju Gospodarczego

Biuro Sportu i Rekreacji

Biuro Współpracy z Zagranicą

Departament Edukacji Wydział Przedszkoli i Szkół Podstawowych

Departament Edukacji Wydział Szkół Ponadpodstawowych i *Specjalnych*

Departament Spraw Społecznych

EkoCentrum Wrocław

Fundacja Ukraina

Fundacja Urban Memory

Komenda Miejska Policji Wydział Prewencji i Patrolowy

Komenda Wojewódzka Policji Zespół ds Ochrony Praw Człowieka

Liceum nr 15 we Wrocławiu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Młodzieżowe Centrum Sportu

NOMADA - Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego

Obserwatorium Społeczne

Pełnomocniczka Prezydenta Wrocławia ds. równego traktowania

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna nr 1 we Wrocławiu

Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej

Stowarzyszenie Różnorodności Społecznej UP-DATE

Straż Miejska Wrocławia

Szkoła Podstawowa nr 83 we Wrocławiu

Urząd Stanu Cywilnego

Wrocławski Instytut Kultury

Wrocławskie Centrum Akademickie

Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli

Wrocławskie Centrum Integracji

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

Wydział Kultury

Wydział Partycypacji Społecznej

Wydział Promocji Miasta i Turystyki

Wydział Spraw Obywatelskich

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

Zespół Szkół Budowlanych we Wrocławiu

Zespół Szkół Zawodowych nr 18 we Wrocławiu

Opracowanie raportu i przeprowadzenie warsztatów sfinansowane ze środków Gminy Wrocław.

dompokoju

wrocławskie
centrum rozwoju
społecznego

Wrocław 2023